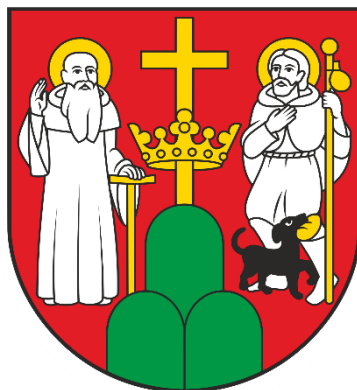

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2024 r.

**TRZYLETNI PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W MIEŚCIE SUWAŁKI
NA LATA 2025-2027**

Suwałki 2024

Spis Treści

Wprowadzenie	3
Rozdział I. Charakterystyka rodzin na terenie Miasta Suwałk	4
1.1. Dane demograficzne	4
1.2. Charakterystyka rodzin objętych pomocą społeczną i systemem wsparcia rodziny	4
1.3. Powody i formy udzielania pomocy rodzinom w mieście Suwałki	5
1.3.1. Wybrane formy świadczeń pomocy społecznej kierowane do rodzin z dziećmi w m. Suwałki	6
1.3.2. Świadczenia pieniężne na rzecz rodzin z dziećmi	6
1.3.3. Pozafinansowe wsparcie rodzin	7
1.4. Przyczyny pozbawiania rodziców opieki nad dziećmi	8
Rozdział II. Piecza zastępcza na terenie Miasta Suwałki.....	10
2.1. Rodzinna piecza zastępcza.....	10
2.1.1. Świadczenia i wsparcie kierowane do rodzin zastępczych	11
2.1.2. Liczba dzieci z m. Suwałki w rodzinnej pieczy zastępczej	13
2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	14
2.3. Usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępczej i placówek resocjalizacyjnych	15
2.3.1. Wsparcie wychowanków zastępczych form pieczy zastępczej	15
2.4. Wydatki na funkcjonowanie pieczy zastępczej	16
2.5. System wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w mieście Suwałki	18
Rozdział III. Założenia Trzyletniego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Suwałki na lata 2025-2027	19
3.1. Cel główny	19
3.2. Grupa docelowa	19
3.3. Kierunki i zadania realizacyjne	19
3.4. Zakładane rezultaty	24
3.5. Źródła finansowania	24
3.6. Partnerzy w realizacji programu	24
3.7. Monitoring i sprawozdawczość	24
3.8. Podstawy prawne programu	24

Wprowadzenie

Podstawą opracowania „Trzyletniego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Suwałki na lata 2025 – 2027” są założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 oraz art. 180 pkt 1 ww. ustawy do zadań własnych gminy/powiatu należy opracowywanie i realizacja trzyletnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu miasta rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zadania gminy/powiatu i organizatora pieczy zastępczej od 1 stycznia 2012 r. realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

Ustawa wyraźnie rozdziela kompetencje gminy i powiatu, w ten sposób, że do zadań własnych gminy przypisuje się m.in. pracę z rodziną biologiczną przeżywającą trudności opiekuńczo- wychowawcze w tym rodzinami, których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej, natomiast do zadań powiatu organizację pieczy zastępczej, zarówno w obszarze rodzinnym, środowiskowym jak i instytucjonalnym.

Celem programu jest realizacja zadań zmierzających do wspomagania rodziny naturalnej w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktyka, tworzenie stabilnego i trwałego środowiska wychowawczego, promocja i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej w celu ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, zabezpieczenie usług świadczonych przez instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie Miasta Suwałki oraz pomoc pełnoletnim wychowankom w usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem.

Punktem wyjścia do opracowania kompleksowej i funkcjonalnej formuły Programu na kolejny okres jest diagnoza sytuacji suwalskich rodzin z dziećmi, w tym korzystających z pomocy społecznej oraz tworzących system pieczy zastępczej.

Opracowany program jest kontynuacją zadań z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Suwałki do 2024 r. Podejmowane i kontynuowane działania polegają na:

- zapewnianiu rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- prowadzeniu placówek wsparcia dziennego,
- zapewnianiu dostępu do poradnictwa specjalistycznego,
- umożliwianiu udziału w szkoleniach wzmacniających kompetencje i umiejętności wychowawcze,
- realizacji programów profilaktycznych,
- utrzymywaniu stałego kontaktu z rodzinami zastępczymi pozwalające na systematyczną diagnozę ich potrzeb,
- rozwoju zawodowych rodzin zastępczych,
- promocji rodzicielstwa zastępczego,
- integracji ze środowiskiem oraz wsparciu finansowym i rzeczowym pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- zapewnianiu adekwatnej do potrzeb liczby miejsc w mieszkaniach chronionych,
- udziale w szkoleniach wzmacniających kompetencje osób sprawujących pieczę oraz umożliwiających nabycie wiedzy i umiejętności rozwiązywania występujących trudności,
- współpracy lokalnych instytucji i organizacji realizujących zadania na rzecz rodzin z dziećmi.

Trzyletni Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w mieście Suwałki uwzględnia lokalne uwarunkowania, wyznacza kierunki działań w perspektywie kolejnych trzech lat, z uwzględnieniem podmiotów realizujących, źródeł finansowania, które są niezbędne do ich realizacji.

Rozdział I. Charakterystyka rodzin na terenie Miasta Suwałk.

1.1. Dane demograficzne

W Suwałkach na dzień 31 grudnia 2023 r. zamieszkiwało 68.231 osób. Obserwuje się sukcesywny spadek ludności spowodowany spadkiem przyrostu naturalnego oraz umieralnością ludności. W mieście zamieszkuje więcej kobiet niż mężczyzn. Osoby w wieku produkcyjnym stanowią 59%, przedprodukcyjnym w wieku 0-18 lat – 19%, natomiast osoby starsze 22% z tendencją wzrostową.

Liczba i struktura ludności miasta Suwałki w latach 2021-2023

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Ogólna liczba ludności	68 839	68 525	68 231
Ludność wg płci:			
Kobiety	35 916	35 827	35 627
Mężczyźni	32 923	32 698	32 604
Struktura wiekowa			
Liczba osób wieku przedprodukcyjnym	13 108	12 973	12 786
Liczba osób w wieku produkcyjnym	41 623	41 001	40 368
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	14 108	14 551	15 077
Ruch naturalny ludności			
Urodzenia żywe	674	590	533
Zgony	784	647	616

Źródło: Raport o stanie miasta Suwałki 2023 r.

Bezrobocie w Suwałkach kształtuje się na poziomie 5,6 %¹. z tendencją wzrostową (stan na 31 grudnia 2022 r. - 5,2%).

Do ważniejszych świadczeń z systemów zabezpieczenia społecznego kierowanych do rodzin z dziećmi o najniższych dochodach należą świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, fundusz alimentacyjny i pomoc społeczna, z których korzysta ok. 1500 rodzin.

Działania Miasta skupiają się na rozwiązywaniu problemów społecznych jego mieszkańców. Priorytetowo traktowane są działania adresowane do rodzin z dziećmi. Polegają na dostosowywaniu i reagowaniu na pojawiające się w rodzinie trudności poprzez stałe doskonalenie i poszerzanie oferty pomocy.

1.2. Charakterystyka rodzin objętych pomocą społeczną i systemem wsparcia rodziny

Pomoc społeczna jako ostatnie ogniwo systemu zabezpieczenia społecznego wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych i umożliwia im zaspokajanie potrzeb egzystencjalnych przy uwzględnieniu możliwości prawnych i finansowych instytucji pomocy społecznej.

Struktura rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2021 - 2023

Struktura rodzin	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
Ogólna liczba rodzin	1 754	1 610	1 672
Liczba osób w rodzinach	3 343	3 032	3 134
Rodziny z dziećmi, z tego:	430	387	393
- rodziny pełne, o liczbie dzieci:	234	221	216
jedno	49	47	44
dwoje	78	69	64
troje i więcej	107	105	108

¹ Dane PUP w Suwałkach wg stanu na 31 grudnia 2023 r.

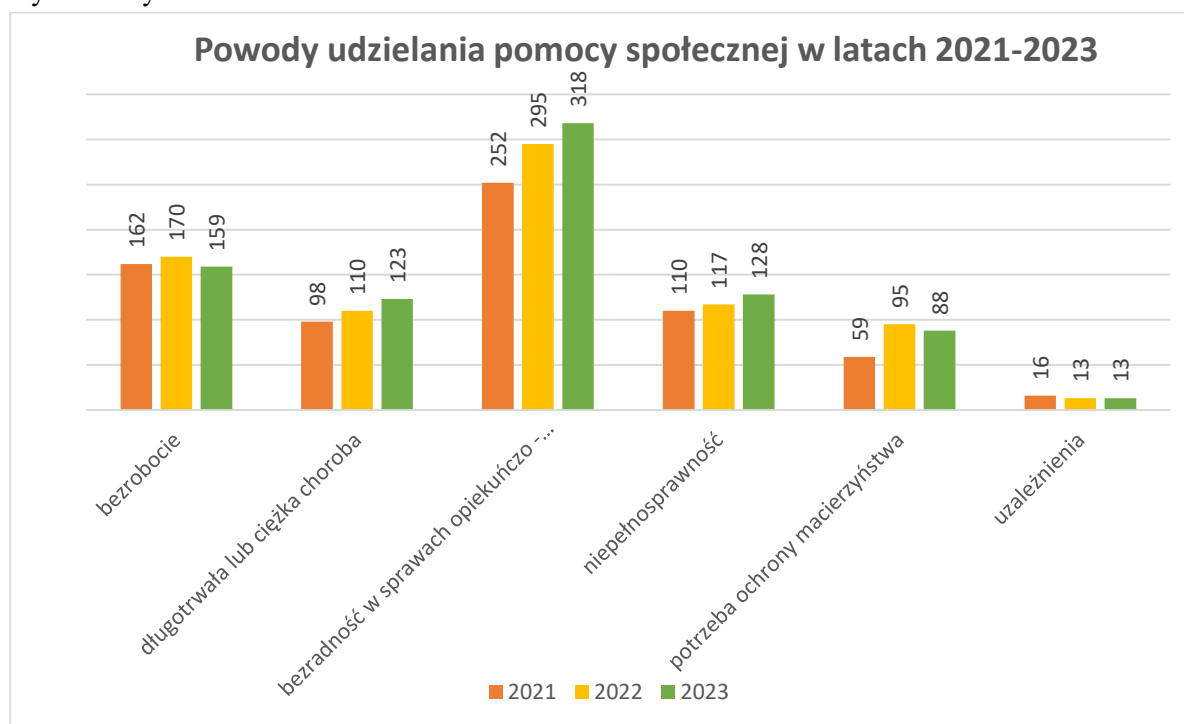
- rodziny niepełne	196	166	177
jedno	62	53	49
dwoje	75	55	66
troje i więcej	59	58	62

Zródło: Sprawozdania MPiPS-03 za lata 2021-2023

Z prezentowanych danych wynika, że ogólna liczba rodzin objętych pomocą społeczną pozostaje na porównywalnym poziomie, w tym również rodzin z dziećmi. Rodziny te borykają się z różnego rodzaju problemami i stanowią ok. 24% ogólnej liczby świadczeniobiorców, z tego ponad połowę ok. 55 % stanowią rodziny pełne, zaś 45 % to samotni rodzice. Wielodzietność kształtuje się na poziomie 43 %. Ze strukturą rodziny ściśle związana jest sytuacja materialna, mieszkaniowa, ograniczone możliwości w wypełnianiu ról rodzicielskich.

1.3. Powody i formy pomocy rodzinom w mieście Suwałki

Okoliczności udzielania pomocy nie stanowią katalogu zamkniętego. Można je pogrupować w kilka kategorii uwzględniających stan zdrowia, status zawodowy, potrzebę ochrony dziecka i rodziny, trudności w przystosowaniu i integracji czy uzależnienia itp. W odniesieniu do rodzin z dziećmi szerzej należy rozpatrywać przesłankę bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w zakresie prowadzeniu gospodarstwa domowego. Bezradność ta dotyczy każdego z rodziców, w sposób szczególny odnosi się ją do rodzin wielodzietnych i niepełnych, bowiem powodowana jest różnymi wyżej wymienionymi okolicznościami.

Źródło: Dane MOPR w Suwałkach za lata 2021-2023

Statystyki potwierdzają, że wśród rodzin objętych pomocą społeczną dominuje bezradność opiekuńczo-wychowawcza z tendencją wzrostową, która jest skorelowana z innymi problemami potęgując jej rozmiar.

Niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze wynikają często ze statusu społecznego i zawodowego rodziców z niedojrzałości społeczno-emocjonalnej do pełnienia ról rodzicielskich, nieporadności życiowej, wadliwych postaw wobec dzieci, braku zainteresowania ich rozwojem i potrzebami, niechęcią do podejmowania zatrudnienia. Patologie i uzależnienia dostarczają wszystkim domownikom problemów finansowych, życiowych i emocjonalnych.

Źródłem dochodu rodzin ubiegających się o pomoc są najczęściej świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze, alimenty, dodatki mieszkaniowe, praca dorywcza i sporadycznie pomoc rodziny.

To wszystko sprawia, że rodzice sięgają po świadczenia z pomocy społecznej.

1.3.1. Wybrane formy świadczeń pomocy społecznej kierowane do rodzin z dziećmi w m. Suwałki

Rodzaj pomocy	Kryterium dochodowe	lata/ liczba rodzin/ liczba dzieci		
		2021	2022	2023
Zasiłek stały	do 600 zł na osobę w rodzinie	18/28	16/24	23/37
Zasiłki okresowe		166/351	160/331	147/351
Zasiłki celowe	600 zł na osobę w rodzinie, powyżej 600 zł na zasadzie odpłatności	26/77	29/62	33/74
Gorący posiłek	1200 zł na osobę w rodzinie, powyżej 1200 zł, na zasadzie częściowej odpłatności	180/293	278/515	299/634
Świadczenie pieniężne na zakup posiłków lub żywności	1200 zł na osobę w rodzinie	328/860	237/644	278/625

Źródło: Sprawozdania MOPR w Suwałkach za lata 2021-2023

Najczęściej udzielaną formą pomocy kierowaną do rodzin z dziećmi jest gorący posiłek lub świadczenie pieniężne na zakup posiłków lub żywności, który realizowany jest w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Znacząca liczba dzieci objętych posiłkami i świadczeniami pieniężnymi nie potwierdza skali ubóstwa, ponieważ rodziny faktycznie uzyskują dochody wyższe od kryterium dochodowego (m.in. ze świadczeń wychowawczych, które ustawowo wyłączone są z dochodu uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej). Jednak znaczna część rodzin sięga po świadczenia z pomocy społecznej.

W przypadku rodzin dysfunkcyjnych, w których występuje podejrzenie marnotrawienia środków pomoc zastępowana jest formą niepieniężną (opłata czynszu, energii, itp.).

Wieloletnia obserwacja funkcjonowania rodzin dotkniętych czynnikami powodującymi wykluczenie społeczne pozwala na stwierdzenie, że w wielu rodzinach występuje „dziedziczenie biedy”.

1.3.2. Świadczenia pieniężne na rzecz rodzin z dziećmi

Obecnie obowiązujące regulacje prawne wykazują charakter prorodzinny, bowiem poza pomocą społeczną rozbudowany został system zabezpieczenia służący zaspokajaniu potrzeb dzieci i dbający o ich dobro skierowany do rodzin o nieco wyższych dochodach, bądź przyznawanych niezależnie od dochodu.

Wybrane formy świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w Mieście Suwałki

Rodzaj pomocy	Kryterium dochodowe	lata/ liczba rodzin/ liczba dzieci		
		2021	2022	2023
Zasiłki rodzinne	674 zł na osobę w rodzinie 764 zł na osobę w rodzinie, w której wychowywane jest dziecko niepełnosprawne	1656/3844	1456/3448	1171/2735
- dodatki z tytułu urodzenia dziecka		244/244	155/165	87/103
- dodatki z tytułu sam. wych. dziecka		155/194	133/171	122/152
- dodatki z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego		1177/2073	1029/1853	851/1532
- dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej		498/759	474/724	404/608
- dodatek z tytułu kształcenia i rehab.		257/278	257/285	246/275
Świadczenia pielęgnacyjne	Niezależnie od dochodu	417	471	540
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1922 zł na osobę w rodzinie	477/488	392/394	284/289
Jednorazowe św. skier. do rodzin z dzieckiem o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu	Niezależnie od dochodu	10/11	8/8	8/8
Fundusz alimentacyjny	900 zł*/1209** na osobę w rodzinie	538/773	493/703	438/629

*okres świadczeniowy 2022/2023/**okres świadczeniowy 2023/2024

Źródło: Sprawozdania MOPR w Suwałkach za lata 2021-2023

Z roku na rok zauważamy spadek liczby rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych z uwagi na zamrożenie kryteriów dochodowych, które nie ulegają zmianie od 2016, natomiast wzrastają świadczenia przysługujące bez względu na dochód.

Prowadzona polityka prorodzinna poprzez wdrożenie świadczenia wychowawczego wprowadzonego ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci podniosła poziom życia rodzin z dziećmi eliminując problem faktycznego ubóstwa.

1.3.3. Pozafinansowe wsparcie rodzin

W prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziców duże znaczenie mają działania prewencyjne oraz wspomagające.

Podejmowano i proponowano różnego rodzaju wsparcie polegające na poradnictwie, terapii, opiece i wychowaniu w placówkach wsparcia dziennego, rozwijano infrastrukturę przedszkolną adekwatnie do potrzeb, która umożliwiła rodzicom powrót na rynek pracy. Wskaźniki pokazują, że coraz chętniej mieszkańcy korzystają z przywilejów Suwalskiej Karty Mieszkańca i Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań, a jednocześnie umożliwiających zwiększanie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach wielodzietnych, co wpływa na poprawę ich funkcjonowania. Niektóre formy wsparcia obrazuje poniższa tabela

Rodzaj wsparcia	Lata/ liczba osób objętych wsparciem		
	2021	2022	2023
Suwalska Karta Mieszkańca	34 148	21 010	26 079
„Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny”	6 613	8 943	10 602
Interwencja kryzysowa	45	37	78
Opieka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego	156	170	172
Poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne)	9 474	7 014	10 678
Wsparcie poradni psychologiczno-pedagogicznych	2 195	2 286	2 421
Liczba dzieci do lat 3 objętych opieką żłobkową	796	728	743
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola i oddziałów przedszkolnych	3 205	3 492	3 381

Źródło: dane Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydziału Oświaty i Wychowania UM w Suwałkach za lata 2021-2023

W realizację pozafinansowego wsparcia zaangażowanych i współpracujących ze sobą jest szereg podmiotów, takich jak: przedsiębiorcy, instytucje pomocy społecznej, oświaty, sportu, sądu, kultury, służby zdrowia i organizacje pozarządowe. Każda z tych instytucji oferuje pomoc dostosowaną do potrzeb rodziny.

Wsparcie asystenta rodziny

Dziecko najlepiej wychowuje się i rozwija w środowisku rodzinnym. Jeżeli rodzina biologiczna rozpada się z jakichkolwiek przyczyn, bądź nie jest w stanie realizować swoich podstawowych zadań, wówczas potrzebna jest ingerencja, która umożliwiłaby eliminację zagrożeń.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednym z instrumentów pracy socjalnej jest asystentura rodziny. Celem pracy socjalnej jest aktywizowanie i motywowanie do podejmowania działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin z zastosowaniem dostępnych instrumentów środowiskowych, o których nie należy zapominać pracując z rodziną.

Kluczową przesłanką do objęcia rodziny wsparciem asystenta jest niewłaściwy sposób wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców.

Rolą asystenta jest podejmowanie działań, których celem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i nie dopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny.

W dobrze działającej rodzinie, związek między rodzicami, a dziećmi jest oparty na bliskości, intymności, miłości, szacunku i przyjaźni. Załączkiem destrukcji mogą być różnego rodzaju uzależnienia, przemoc, wyuczona bezradność czy choroba. Problemy wychowawcze z dziećmi pojawiają się jako objaw i skutek tych zjawisk.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego na podstawie planu pracy opracowanego wspólnie z członkami rodziny.

Na jednego asystenta nie może przypadać więcej niż 15 rodzin objętych wsparciem.

Rodziny objęte opieką asystenta rodziny w latach 2021-2023

	Lata		
	2021	2022	2023
Praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego	72	68	81
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	3	3	4
Ogólna liczba rodzin objętych opieką asystenta, w tym:	53	61	81
- liczba rodzin wielodzietnych	18	19	26
- liczba rodzin zobowiązanych do współpracy przez sąd	21	15	14
- liczba rodzin z ograniczoną władzą rodzicielską/liczba dzieci w pieczy zastępczej	44/50	34/59	43/56
Liczba dzieci w rodzinach objętych asystą	102	109	124
Przeciętny czas korzystania z usług asystenta w miesiącach	23	26	22
Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę, w tym:	13	15	25
- rodziny, które zrezygnowały z usług asystenta	5	11	14
Liczba dzieci, które powróciły pod opiekę rodziny biologicznej	0	2	2

Źródło: Sprawozdania MOPR w Suwałkach

Analiza powyższych danych wskazuje iż liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny, ma tendencję wzrostową, co świadczy, iż suwalskie rodziny, w tym napływowe, zmagają się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ok. 32% rodzin wychowuje się troje i więcej dzieci.

Często rodziny nie dostrzegają swoich problemów, co skutkuje w ok.18% zobowiązaniem przez sąd do współpracy z asystentem mającej na celu podniesienie kompetencji wychowawczych lub podejmowaniu działań zaradczych poprawiających sytuację dzieci, zaś w 82% zostają zobowiązani przez pracowników socjalnych w ramach postanowień kontraktu socjalnego. Wśród rodzin objętych asystenturą 53% ma ograniczoną władzę rodzicielską.

Niezależnie od nałożonych zobowiązań rodziny nie wykazują aktywności i chęci do wprowadzania zmian w swoim życiu, co jest główną przyczyną rezygnacji z usług asystenta (56%). Pomimo udzielanego wsparcia i pomocy różnych służb tylko 2 dzieci powróciło do domu rodzinnego.

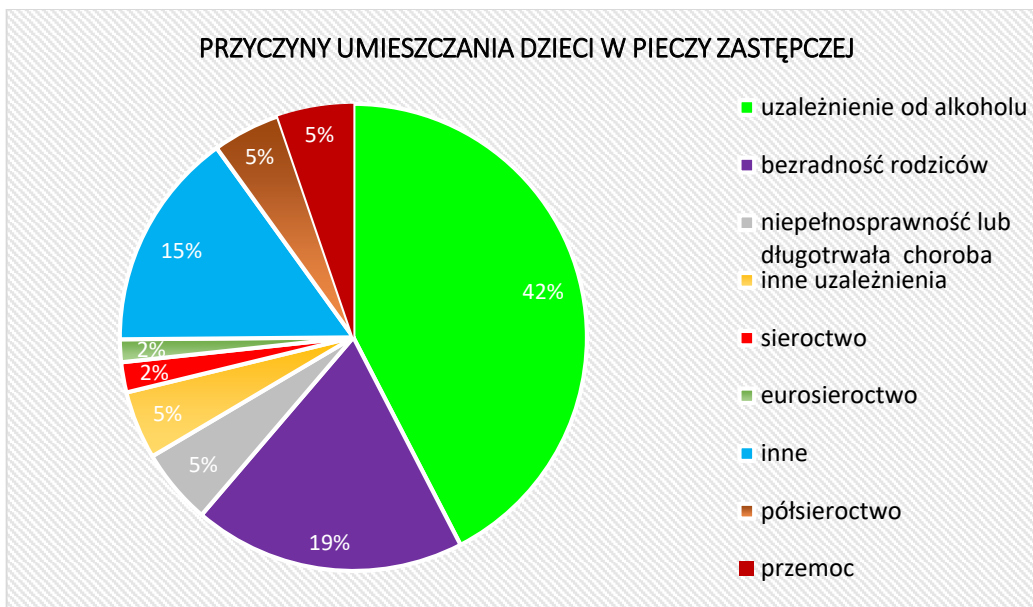
Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym i nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania jej funkcji. Dlatego też niezbędne jest zapewnienie profesjonalnego wsparcia poprzez podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i zapewnienie pomocy rodzinom poprzez pracę z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dzieci.

Gdy jednak te działania nie są skuteczne i dziecko trafia do pieczy zastępczej, należy pamiętać, że z tą rodziną nadal Ośrodek i instytucje działające na rzecz rodziny kontynuują współpracę.

1.4. Przyczyny pozbawiania rodziców opieki nad dziećmi

Dysfunkcje w rodzinie nie powstają nagle, jest to proces stopniowy i narastający. Stąd określenie przyczyny pozbawienia/ograniczenia rodziców władzy jest złożone i uwarunkowane wielopropblemowo.

Postanowienia Sądu orzekające o pozbawieniu/ograniczeniu bądź zawieszeniu władzy rodzicielskiej uruchamiają system zastępczych form opieki, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Suwałkach na podstawie sprawozdania rzeczowo - finansowego.

Spośród rodziców wobec których ograniczono władzę rodzicielską najliczniejszą grupę stanowią osoby z uzależnieniami, a zwłaszcza ze skłonnościami do nadużywania alkoholu (42%), od substancji psychoaktywnych (ok. 5%) i bezradnością opiekuńczo-wychowawczą (19%) wynikającą z nieporadności życiowej rodziców, braku odpowiedzialności życiowej za los swoich dzieci oraz niskich kompetencji wychowawczych. W porównaniu do lat poprzednich niepokojący jest prawie dwukrotny wzrost nadużywania substancji psychoaktywnych przy minimalnym spadku nadużywania alkoholu.

Sieroctwo i pólsieroctwo rzadko stanowi przyczynę umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Pełne sieroctwo dotyczy zaledwie kilku dzieci, a pólsieroctwo najczęściej dotyczy śmierci rodzica sprawującego faktyczną opiekę nad dzieckiem.

Mając na uwadze powyższe statystyki priorytetem powinno być konstruktywne wsparcie rodziny naturalnej w prawidłowym wypełnianiu swojej funkcji na etapie, gdy dziecko jest jeszcze w domu rodzinnym. Praca z rodziną powinna przybierać różnorodne formy dostosowane do możliwości, potrzeb i okoliczności udzielania pomocy i wsparcia oraz obejmować jednocześnie wszystkich członków rodziny.

Dużą rolę mają do spełnienia środowiskowe formy wsparcia. W placówkach wsparcia dziennego należy dostosowywać zakres oferty do ryzykownych zachowań dzieci pochodzących z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.

W zakresie organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży istotna jest współpraca ze szkołami, realizacja podwórkowych form zajęć dla dzieci oraz rozwój wolontariatu.

Z uwagi na specyfikę problemów występujących w rodzinach duży nacisk należy położyć na podnoszenie wiedzy i umiejętności wśród pracowników socjalnych i asystentów w zakresie pracy z rodzinami z problemem uzależnień przy jednoczesnych problemach opiekuńczo-wychowawczych. Należy podjąć również działania ukierunkowane na rozwój zatrudnienia asystentów oraz rodzin wspierających tworzonych z najbliższego otoczenia, z których pomocy będą mogły korzystać rodziny w kryzysie. Nieodłącznym elementem prowadzonych działań powinny być warsztaty i grupy wsparcia mające na celu wzmocnienie kompetencji rodziców i opiekunów.

Rozdział II. Piecza zastępcza na terenie Miasta Suwałki.

Każde dziecko ma prawo do życia i rozwoju w swojej rodzinie. Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku, gdy rodzice biologiczni nie mogą zapewnić dziecku odpowiedniej opieki i wychowania.

Najlepszym rozwiązaniem jest wówczas umieszczenie dziecka w rodzinnej - a przy braku możliwości - w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kładzie główny nacisk na utrzymanie dziecka w jego rodzinie biologicznej poprzez kompleksowe wsparcie rodziców biologicznych i wzmocnienie działań profilaktycznych. W sytuacji gdy działania te nie przyniosą efektów dziecko w ostateczności trafia do pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu.

Ograniczenie władzy rodzicielskiej nie stanowi środka represji w stosunku do rodziców, lecz jest środkiem ochrony zagrożonego dobra dziecka. Jego celem jest ochrona dziecka, a równocześnie niesienie pomocy rodzicom, którzy z powodu trudności wychowawczych, czy życiowych nie radzą sobie należycie z realizacją tego celu.

2.1. Rodzinna piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

Rodziny zastępcze spokrewnione – opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka, będący wstępnymi (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwem.

Rodziny zastępcze niezawodowe - tworzone są przez małżeństwo lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, w tym przez osoby z dalszej rodziny lub też niespokrewnione z dziećmi. W rodzinie umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

Rodziny zastępcze zawodowe - tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W rodzinie umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej (z wyjątkiem licznego rodzeństwa). Ponadto rodziny zastępcze zawodowe mogą pełnić funkcję:

- **pogotowia rodzinnego**, które przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu, doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby, w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową,

- **rodziny zawodowej specjalistycznej**, w której umieszcza się, w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także dzieci na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, małoletnie matki z dziećmi.

Rodzinne domy dziecka – tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka; w rodzinnym domu dziecka umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

Szczególne miejsce przypisywane jest rodzinie zastępczej, która obok rodzin adopcyjnych - uważana jest za jedną z najkorzystniejszych form opieki nad dzieckiem osamotnionym bowiem daje szansę na powstanie więzi i stworzenie dziecku stabilnego środowiska wychowawczego.

Praca opiekuńczo - wychowawcza opiekunów zastępczych jest związana z ciągłym przewyciężaniem trudnych, często wręcz kryzysowych sytuacji, wynikających z licznych najczęściej negatywnych doświadczeń dzieci przyjmowanych na wychowanie, tj. alkoholizmu rodziców, nadużywania środków psychoaktywnych, choroby, sieroctwa, przemocy, zagrożenia życia, i innych.

Na terenie miasta Suwałki system rodzinnej pieczy zastępczej tworzą rodziny spokrewnione, rodziny niezawodowe, rodziny zawodowe i rodzinny dom dziecka.

Liczba rodzin zastępczych i ich rodzaje na terenie Miasta Suwałki w latach 2021-2023

Rodzaje rodzin	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
Rodziny spokrewnione z dzieckiem	95	91	93
Rodziny niezawodowe	31	40	40
Rodziny zawodowe	10	9	10
Rodzinny dom dziecka	1	1	1

Razem:	137	141	144
---------------	------------	------------	------------

Zródło: Dane MOPR w Suwałkach za lata 2021-2023

W m. Suwałki w latach 2021-2023 ogólna liczba rodzin kształtuje się na zbliżonym poziomie. Najliczniejszą grupę wśród wszystkich rodzin stanowią rodziny spokrewnione. Kolejną grupą pod względem liczebności są rodziny niezawodowe. W omawianym okresie liczba rodzin zawodowych pozostaje na tym samym poziomie, przy czym w 2023 r. udało się przekształcić jedną rodzinę niezawodową w zawodową udostępniając do pełnienia tej funkcji ponad 100 m² mieszkanie z zasobów komunalnych miasta.

2.1.1. Świadczenia i wsparcie kierowane do rodzin zastępczych

Rodzaje świadczeń	Liczba dzieci objętych pomocą		
	2021	2022	2023
Pomoc z tytułu kosztów utrzymania w dziecka w rodzinie zastępczej, z tego:	236	216	220
▪ rodziny zastępcze spokrewnione – 1.002 zł/m-nie ² /na 1 dziecko	129	129	130
▪ rodziny zastępcze niezawodowe – 1.517 zł/m-nie ³ /na 1 dziecko	58	50	54
▪ rodziny zastępcze zawodowe -1.517 zł/m-nie/na 1 dziecko	41	29	28
▪ rodzinny dom dziecka - 1.517 zł/m-nie/na 1 dziecko	8	8	8
Pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo - nie więcej niż 1800 zł	26	28	21
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka – 306 zł⁴/na 1 dziecko	27	27	26
Dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania	15	7	5
Zasilek pielęgnacyjny	27	27	26
Dodatek wychowawczy do 18 r. życia	187	x	x
Świadczenie pielęgnacyjne od 2024 r.- 9 osób w wys. 2988 zł/dziecko	x	x	x

Zródło: Dane MOPR w Suwałkach za lata 2021-2023

Poza świadczeniami związanymi z kosztami utrzymania dzieci osoby tworzące zawodowe rodziny zastępcze otrzymują:

- **wynagrodzenie miesięczne na podstawie umów cywilno-prawnych w wysokości 4.567,40 zł**, podlegające waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, od dnia 1 czerwca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym była przeprowadzona ostatnio waloryzacja, przekroczył 105%;
- **środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym** – rodzina zastępcza zawodowa lub niezawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne. Wysokość środków finansowych obliczana jest proporcjonalnie do liczby osób przebywających w pieczy zastępczej wraz z opiekunami. W sytuacji, gdy w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka przebywa powyżej 3 dzieci świadczenie to przysługuje obligatoryjnie. Koszt zadania w poszczególnych latach wyniósł:
 - 2023 r. – 147.029,29 zł (15 rodzin),
 - 2022 r. – 145.186,56 zł (16 rodzin),
 - 2021 r. – 126.706,14 zł (13 rodzin);

² od 1 czerwca 2024 r. – kwota świadczenia 1002 zł/m-nie/1 dziecko

³ od 1 czerwca 2024 r. – kwota świadczenia 1.517 zł/m-nie/1 dziecko

⁴ od 1 czerwca 2024 r. – kwota świadczenia 306 zł/m-nie/1 dziecko

- **świadczenie na pokrycie niezbędnego remontu** – rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka raz do roku starosta może przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego. Świadczenie może być przyznane do wysokości 2-krotnego przeciętnego wynagrodzenia jeżeli mieści się w planie finansowym na dany rok. Koszt zadania w poszczególnych latach wyniósł:
 - 2023 r. – 5 rodzin na kwotę – 41.981,23 zł,
 - 2022 r. – 3 rodziny na kwotę – 37.253,38 zł,
 - 2021 r. - 5 rodzin na kwotę – 49.344,16 zł;

- **rodziny pomocowe** - tworzą rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe, prowadzący rodzinny dom dziecka, a także małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej bądź rodziny adopcyjnej. Przejmują pieczę nad dziećmi w przypadku czasowego niesprawowania opieki przez rodzinę zastępczą spowodowane chorobą, nieprzewidywanymi trudnościami lub zdarzeniami losowymi, a także wypoczynkiem rodziny zastępczej zawodowej. Rodzinie zastępczej zawodowej w ciągu 12 miesięcy przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 30 dni kalendarzowych.

Z tytułu pełnienia funkcji rodziny pomocowej wypłaca się, proporcjonalnie do ilości dni pobytu dzieci, wynagrodzenie nie niższe niż 20% wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Dodatkowo rodziny pomocowe otrzymują świadczenia z tytułu kosztów utrzymania dzieci przyjętych pod opiekę.

W latach 2021 -2023 funkcję rodzin pomocowych pełniły:

- 2023 r. – 8 rodzin – 16 dzieci
- 2022 r. – 3 rodziny – 4 dzieci
- 2021 r. – 2 rodziny – 4 dzieci,

- **osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich** - na wniosek rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej, w której przebywa więcej niż 3 dzieci, a w przypadku prowadzącego rodzinny dom dziecka więcej niż 4 dzieci zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Wymiar czasu pracy uzależniony jest od liczby dzieci w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka i wynosi:
 - 4 dzieci – 40 godzin miesięcznie,
 - 5 dzieci – 50 godzin miesięcznie,
 - 6 i większej liczby dzieci – 60 godzin miesięcznie.

Koszt 1 godziny ustala się w wysokości minimalnej stawki godzinowej obowiązującej w danym roku.

Z pomocy korzystało:

- w 2023 r. - 4 rodziny - 1.715 h - 77.276,77 zł
- w 2022 r. – 4 rodziny - 1.173 h – 23.186,70 zł
- w 2021 r. – 2 rodziny - 2.160 h – 41.097,46 zł.

Trudności, które najczęściej występują w pracy opiekuńczo-wychowawczej rodziny zastępczej dotyczą problemów wychowawczych, które ukształtowane pod wpływem środowiska rodzinnego przejawiają się często w zachowaniach odbiegających od przyjętych norm. Obok trudności wychowawczych wymienić można trudności edukacyjne, które pomimo prawidłowego poziomu inteligencji, dojrzałości w ogólnym rozwoju nie osiągają oczekiwanych wyników w nauce.

Rodziny zastępcze w swej działalności mają zapisane wyrównywanie braków i niedoskonałości rozwoju biologicznego, psychicznego, społecznego, kulturalnego dziecka osamotnionego.

Opiekunowie zastępczy aby mogli prawidłowo wykonywać swoje zadania powinni być wspomagani przez różnego rodzaju instytucje. Kluczową rolę w organizacji pomocy i wsparcia odgrywa organizator pieczy zastępczej, w naszym przypadku ośrodek pomocy rodzinie poprzez szereg działań, które szczegółowo opisywane są w sprawozdaniach jednostki dostępnych na <http://www.mopr.suwalki.pl/> www.mopr.suwalki.pl

Istotnym elementem wsparcia jest pomoc **koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej**. Do jego zadań należy: udzielanie pomocy rodzinom zastępczym, wspieranie ich w opiece i wychowywaniu dzieci, przygotowywanie – we współpracy z rodziną zastępczą i asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym –

planu pomocy dziecku, podejmowanie działań zmierzających do integracji rodzinnych środowisk zastępczych, zapewnianie dostępu do pomocy specjalistycznej, współpraca z ośrodkami adopcyjnymi oraz wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. Działania koordynatorów zorientowane są na pomoc, opiekę, animację i wychowanie.

W ramach wypełniania obowiązków koordynator staje przed koniecznością współpracy z przedszkolami i szkołami, sądem rodzinnym, kuratorami zespołu kuratorskiej służby sądowej, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi oraz jednostkami służby zdrowia. Jest odpowiedzialny za koordynowanie właściwego wsparcia kierowanego do rodziny zastępczej przez jej otoczenie społeczne. Bardzo trudno jest zatem zdefiniować zamknięty katalog jego zadań i obowiązków. Dodatkowym wyzwaniem jest duży wachlarz problemów, z jakimi borykają się rodziny zastępcze, które wynikają z różnorodnych przyczyn umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Działalność wspomagająca może przybierać różny charakter pomocy lub wsparcia.

Rodziny objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023

	Lata		
	2021	2022	2023
Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	7	7	7
Liczba rodzin zastępczych objętych opieką	123	115	120
liczba dzieci w tych rodzinach	196	216	220
Liczba dzieci, które powróciły pod opiekę rodziny biologicznej	7	4	6
Liczba dzieci adoptowanych	7	4	3

Źródło: Sprawozdania MOPR w Suwałkach za lata 2021-2023

Niewielka liczba dzieci powraca do rodzin biologicznych. Spowodowane jest to faktem, że rodziny naturalne nie podejmują żadnych działań w celu odzyskania władzy rodzicielskiej, odmawiają współpracy z asystentem rodziny. Nie wykazują chęci i motywacji do zmiany dotychczasowego sposobu życia. Matki rodzą kolejne dzieci często z dysfunkcjami zdrowotnymi, które również wymagają umieszczenia w pieczy zastępczej. Jak pokazują dane przy wzrastającej liczbie dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej maleje liczba dzieci, które są adoptowane. Powodem takiej sytuacji mogą być przedłużające się postępowania sądowe regulujące sytuację prawną małoletnich i osiągnięcie wieku nieatrakcyjnego do adopcji.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w ramach rozwoju rodzicielstwa zastępczego prowadzi działalność promocyjno-informacyjną w celu przybliżenia mieszkańcom tematyki i warunków związanych z rodzicielstwem zastępczym poprzez udostępnianie informacji za pośrednictwem różnego rodzaju kanały informacyjne, media, pracowników socjalnych, parafie, udział pracowników i rodzin zastępczych w paradach/marszach miejskich, na piknikach rodzinnych, itp. Pomimo działalności promocyjno-informacyjnej, sukcesywnie rozszerzanie katalogu wsparcia m.in. oferowanych szkoleń, spotkań, udziału w grupach wsparcia, wsparcia psychologa, pedagoga, prawnika, propozycji udostępniania mieszkań z zasobów miejskich na potrzeby rodzinnych domów dziecka nie znajdują się osoby chętne do przejścia opieki i wychowania dzieci.

W związku z niewystarczającą liczbą chętnych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej bądź prowadzenia rodzinnego domu dziecka konieczna jest kontynuacja realizowanych działań wspierających rodzicielstwo zastępcze oraz intensywna praca w kierunku promocji rodzicielstwa zastępczego w ramach planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

2.1.2. Liczba dzieci z m. Suwałki w rodzinnej pieczy zastępczej

Podopieczni rodzin zastępczych stanowią specyficzną grupę. Niejednokrotnie wykazują zaburzenia zachowania i emocji, mają problemy w funkcjonowaniu społecznym, realizacją obowiązków szkolnych (brak motywacji do nauki, deficyty rozwojowe) oraz problemy natury psychicznej spowodowane przeżyciami z domu rodzinnego. Dlatego celem rodziny zastępczej jest przede wszystkim stabilizacja sytuacji emocjonalnej, bytowej i społecznej dziecka oraz zapewnienie mu poczucia bezpieczeństwa.

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2021-2023

lata	Liczba dzieci z m. Suwałk przebywających w rodzinach zastępczych/umieszczonych w danym roku			Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w m. Suwałki	
	na terenie m. Suwałki	na terenie innych powiatów	Razem	z terenu innych powiatów	niezamieszkującym na terenie RP
2021	185/33	51/9	236/42	29	1
2022	189/22	52/6	241/28	26	1
2023	188/22	63/6	250/28	24	1

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Suwałkach

Liczba dzieci umieszczanych w poszczególnych latach w rodzinach zastępczych od 2 lat pozostaje na zbliżonym poziomie. Przebywających w rodzinach jednak jest coraz więcej z uwagi na pozostawianie w dotychczasowych rodzinach pełnoletnich wychowanków. Poza tym często do pieczy zastępczej kierowane są liczne rodzeństwa dla których zapewnienie opieki jest dużym wyzwaniem.

2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Placówki o charakterze instytucjonalnym zapewniają całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe: w tym emocjonalne, społeczne i religijne. Zapewniają również dostęp do świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Skierowanie dziecka pozbawionego opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo - wychowawczej następuje po wyczerpaniu wszystkich możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy.

W placówce opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego, socjalizacyjno – terapeutycznego może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 14 dzieci powyżej 10. roku życia lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

W obecnej regulacji prawnej pobyt dziecka poniżej 10. roku życia w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest możliwy o ile związany jest z jego interwencyjnym zabezpieczeniem, dotyczy rodzeństwa albo szczególnych wskazań związanych z jego potrzebami zdrowotnymi. Powinien być możliwie krótkotrwały.

Na terenie Miasta Suwałki funkcjonują dwie odrębne Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze o liczbie miejsc zgodnych ze standardami, które osiągnięto w 2021 r., tj.:

- „Dom nr 1” – typu interwencyjno-socjalizacyjnego – 14 miejsc (3 interwencyjne, 11 socjalizacyjnych),
 - „Dom nr 2” – typu interwencyjno-socjalizacyjnego – 14 miejsc (3 interwencyjne, 11 socjalizacyjnych).
- Placówka jest regularnie remontowana przez co stwarza przyjazne warunki zamieszkania wychowankom. Wyposażenie pokoi jest dostosowane do wieku przebywających w niej wychowanków.

Liczba dzieci z m. Suwałki przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023

Instytucjonalna piecza zastępcza	Liczba dzieci przebywających/umieszczonych w danym roku		
	2021	2022	2023
Miasto Suwałki	36/11	31/6	36/8
Inny powiat	11/0	9/1	5/0
Razem	47/11	40/7	41/8

Źródło: Dane Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Suwałkach i MOPR w Suwałkach za lata 2021-2023

Przedstawione dane pokazują, iż liczba dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie miasta utrzymuje się na podobnym poziomie. Coraz rzadziej dzieci trafiają do placówek na terenie innych powiatów.

Pobyt dziecka w placówce winien mieć charakter przejściowy do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej albo ustanowienia dla niego rodziny zastępczej lub adopcyjnej.

Dla wielu z nich staje się miejscem długotrwałego pobytu. Ponad 46% umieszczonych dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywa ponad 2 lata.

Brak kandydatów na rodziny zastępcze sprawia, że ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest niemożliwe. Wymusza to na sądach orzekanie o zabezpieczeniu małoletnich w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w trybie interwencyjnym. Do placówek trafiają dzieci poniżej 10. roku życia oraz liczne rodzeństwa, co powoduje przekroczenie standardów.

Sytuacja niedoboru miejsc w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dotyczy większości powiatów na terenie całego kraju. Ograniczona liczba miejsc w placówkach oraz utrzymanie obowiązujących standardów powoduje ryzyko niewykonania wydanych orzeczeń sądowych, a tym samym pozostawienie małoletnich w dotychczasowych środowiskach.

Doceniając rolę zastępczych form pieczy zastępczej w systemie sprawowania opieki i wychowania nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzicielskiej zasadnym jest stwarzanie odpowiednich warunków mieszkaniowych na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej.

Tworzenie zaplecza w postaci miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej wpisuje się w proces deinstytucjonalizacji i wpłynie na ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wspieranie rodzin przy użyciu wszystkich dostępnych środków i metod będzie motywacją dla kandydatów do podejmowania się funkcji zawodowych rodzin zastępczych.

2.3. Usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępczej i placówek resocjalizacyjnych

Zgodnie z cyt. ustawą osoba usamodzielniana, to osoba opuszczająca po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu.

Proces usamodzielnienia wychowanka pieczy zastępczej rozpoczyna się rok przed osiągnięciem przez niego pełnoletności, kiedy wskazuje on opiekuna procesu usamodzielnienia. Indywidualny Program Usamodzielnienia (IPU) jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności, a następnie podlega zatwierdzeniu przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Po osiągnięciu przez wychowanka pełnoletności, może on pozostać w dotychczasowym systemie pieczy zastępczej, za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli kontynuują naukę. Dodatkowo nowelizacja ustawy pozwoliła jeden raz na powrót wychowanka do pieczy zastępczej mimo usamodzielnienia, co daje duże szanse na uchronienie przed niepowodzeniem rozpoczętego procesu usamodzielnienia, przyjmując że podjęta decyzja była zbyt pochopna.

Liczba wychowanków realizujących programy usamodzielnienia

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba wychowanków		
	2021	2022	2023
Rodzinna piecza zastępcza	28	24	26
Liczba wychowanków pozostająca w rodzinach zastępczych	26	30	41
placówki opiekuńczo- wychowawcze	10	8	12
młodzieżowe ośrodki wychowawcze	3	6	5
Razem:	67	68	84

Zródło: dane MOPR w Suwałkach.

Z danych wynika, iż najbardziej liczną grupę osób usamodzielnianych stanowią wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej. Następną wychowankowie placówek opiekuńczo - wychowawczych, natomiast najmniej liczną wychowankowie placówek resocjalizacyjnych.

2.3.1. Wsparcie wychowanków zastępczych form pieczy zastępczej

Wychowankowie w procesie usamodzielnienia uzyskują wsparcie ze strony pracowników socjalnych Ośrodka, psychologa, pedagoga oraz wyznaczonych opiekunów usamodzielnienia adekwatnie do występujących potrzeb. Ponadto objęci są pomocą finansową oraz mieszkaniową.

Celem wsparcia jest integracja ze środowiskiem, wprowadzenie osoby usamodzielnianej do samodzielnego i dojrzałego życia.

Pomoc finansowa – wychowankowie otrzymują świadczenia niezależnie od osiąganego dochodu

Forma wsparcia finansowego	Liczba wychowanków opuszczających					
	Pieczę zastępczą, w latach			Placówki resocjalizacyjne, w latach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Kontynuowanie nauki - 759 zł/m-nie	29	26	21	2	3	3
Pomoc na usamodzielnienie:	8	8	14	1	3	3
- rodzina spokrewniona okres pobytu co najmniej 3 lata - 4.998 zł	5	2	7	0	0	0
- niezawodowa lub zawodowa rodzina zastępcza/p o-w, okres pobytu: - powyżej 3 lat – 9.991 zł	1/2	5/1	2/4	0	0	0
- od 2 – 3 lat – 4.998 zł	0	0	1	0	0	0
- do 2 lat – 2.500 zł	0	0	0	0	0	0
Pomoc na zagospodarowanie – 2.272 zł	12	9	19	1	2	2
- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności – 4.542 zł	0	0	1	X	X	X

Pomoc mieszkaniowa

Osobom pełnoletnim, które ze względu na trudną sytuację życiową, potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, m.in. osobom opuszczającym pieczę zastępczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym.

Na terenie Miasta Suwałki funkcjonują 2 mieszkania treningowe o łącznej liczbie 7 miejsc, w których wychowankowie mogą przebywać od 18 do 25 roku życia pod warunkiem kontynuowania nauki i realizacji postanowień indywidualnego programu usamodzielnienia.

W 2021 r. w mieszkaniach przebywało - 3 wychowanków, w 2022 r. – 7 i 2023 r. – 3.

Wychowankowie przebywający w mieszkaniach treningowych są motywowani do podjęcia zatrudnienia, kontynuowania nauki oraz informowani o możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej oferowanej przez Ośrodek lub inne podmioty na terenie miasta.

Jest to forma pomocy, która pozwala na prowadzenie niezależnego życia. Pobyt w mieszkaniach jest odpłatny. Odpłatność jest zróżnicowana w zależności od osiągniętych dochodów. Nie stanowi ona dla podmiotu prowadzącego istotnego źródła dochodu, w stosunku do ponoszonych kosztów. Ma jednak wymiar symboliczny i edukacyjny dla wychowanków.

2.4. Wydatki na funkcjonowanie pieczy zastępczej w latach 2021-2023

l.p.	Rodzaj wydatków	Rok/kwota w zł		
		2021	2022	2023
1.	Rodzinna piecza zastępcza (rozd. 85508)	3.001.945,44	2.715.706,59	3.420.784,31
	Dodatek wychowawczy łącznie z obsługą (rozd. 85508)	946.042,87	389.504,95	x
2.	Koordynatorzy rodzin zastępczych (rozd. 85508)	432.465,99	496.071,40	579.581,00
3.	Instytucjonalna piecza zastępcza (rozd. 85510)	2.342.424	2.668.835,09	3.328.271,00
4.	Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (rozd. 85510)	147.231,26	61.951,56	X
5.	Asystenci rodzin (rozd. 85206)	184.237,48	195.957,07	266.097,23
6.	Usamodzielnianie wychowanków (rozd. 85508, 85510)	204.419,95	207.936,37	283.944,00
7.	Mieszkania chronione (rozd.85220)	37.480,63	36.456,12	39.530,88
Razem		7.296.247,62	6.772.419,15	7.918.208,42

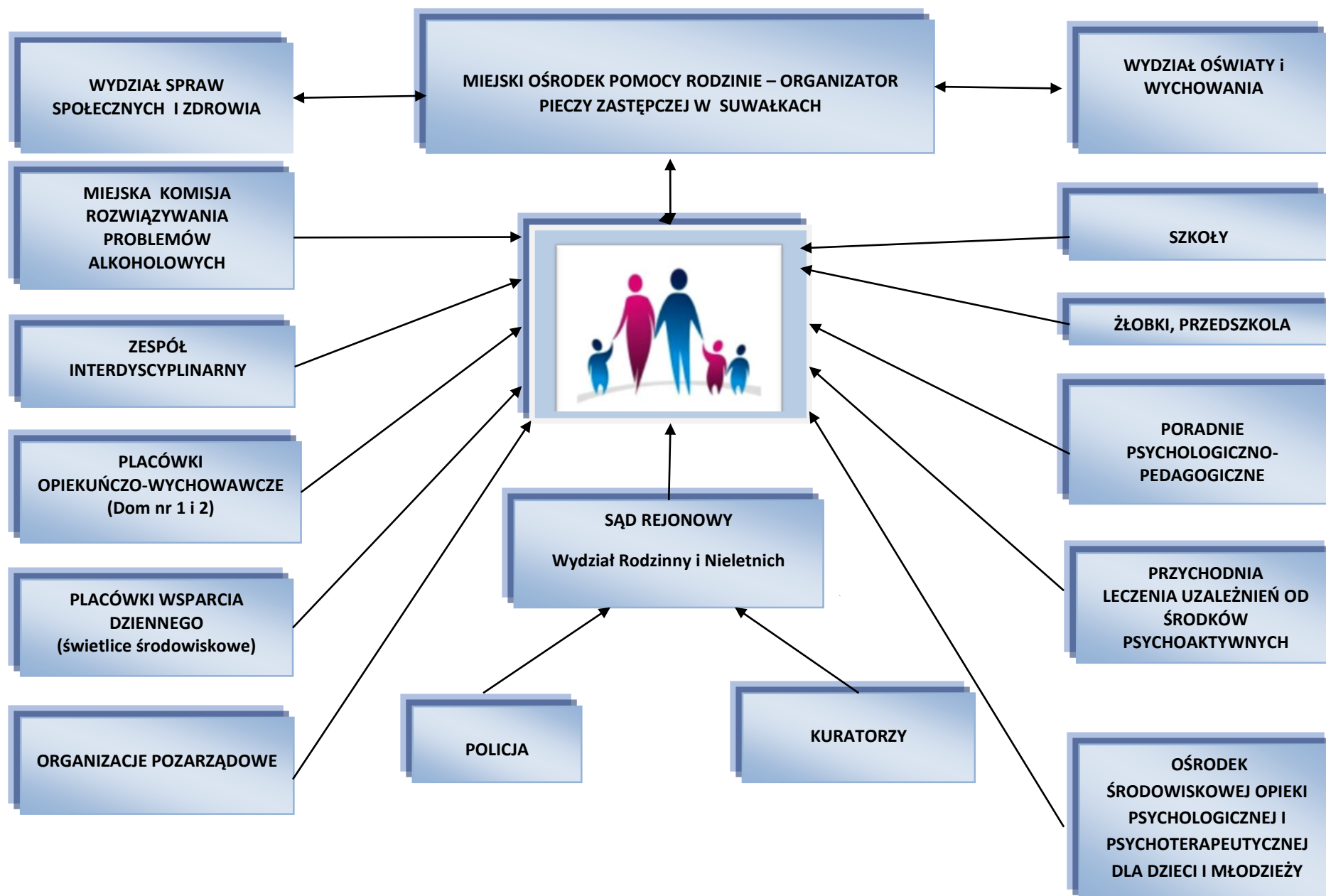
Źródło: Dane MOPR w Suwałkach

Realizacja zadań z zakresu pieczy zastępczej finansowana jest głównie z budżetu samorządowego z wyjątkiem dodatków wychowawczych i dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego finansowanych z budżetu państwa.

Z roku na rok wydatki pochłaniają coraz większe nakłady, które spowodowane są: waloryzacją świadczeń, wzrostem liczby dzieci w pieczy zastępczej, wzrostem kosztów utrzymania w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także wysokimi świadczeniami na usamodzielnienie, itp.

Podstawowym celem pieczy zastępczej jest zabezpieczenie i usamodzielnienie przebywających w niej wychowanków. Aby to osiągnąć niezbędny jest rozwój wsparcia dla dzieci, rodziców, rodziców zastępczych oraz ciągła współpraca z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Zadaniem samorządu jest stworzenie dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju i wychowania, dlatego też stały rozwój pieczy zastępczej jest niezbędny i konieczny.

2.5. SYSTEM WSPIERANIA RODZINY I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE SUWAŁKI

Rozdział III. Założenia Trzyletniego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w mieście Suwałki na lata 2025-2027

3.1. Cel główny

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz rozwój pieczy zastępczej w Mieście Suwałki.

3.2. Grupa docelowa programu

- rodziny biologiczne przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka,
- dzieci i młodzież,
- wychowankowie zastępczych form pieczy zastępczej,
- kandydaci na rodziny zastępcze
- kadra zatrudniona do pracy z rodzinami i wychowankami.

3.3. Kierunki i zadania realizacyjne

Lp.	Kierunek / Zadania realizacyjne	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
Kierunek 1. Pomoc i wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych				
1.1.	Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, m.in.).	2025-2027	MOPR, PP-P, NGO, placówki oświatowe	liczba podmiotów świadczących poradnictwo/ liczba udzielonych porad/konsultacji
1.2.	Organizowanie szkoleń wzmacniających funkcje opiekuńczo wychowawcze, grup wsparcia, umożliwianie udziału w terapii, itp.	2025-2027	PP-P, MOPR, PO-W, NGO	liczba szkoleń, spotkań/ liczba uczestników
1.3.	Wsparcie rodzin żyjących w niedostatku (pomoc pieniężna i w naturze, stypendia i zasiłki szkolne, świadczenia rodzinne, realizacja programów osłonowych rządowych i samorządowych w zakresie dożywiania/ zapewnienie posiłku, itp.).	2025-2027	MOPR, JST, NGO	liczba rodzin/ dzieci objętych pomocą
1.4.	Wsparcie rodzin Ogólnopolską Kartą Dużej Rodziny i Suwalską Kartą Mieszkańca.	2025-2027	JST	liczba osób objętych pomocą
1.5.	Motywowanie do podejmowania leczenia osób uzależnionych i terapii osób współuzależnionych.	2025-2027	MOPR, MKRPA, NGO	liczba wszczętych postępowań/ liczba wniosków skierowanych do sądu
1.6.	Opieka i wsparcie asystenta rodziny.	2025-2027	MOPR	liczba rodzin objętych pomocą asystenta/ liczba dzieci w rodzinach/ liczba dzieci w pieczy zastępczej/ liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej

1.7.	Praca socjalna z rodziną naturalną.	2025-2027	MOPR, PO-W	liczba kontraktów socjalnych/ liczba planów pracy z rodziną
1.8.	Monitorowanie funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych.	2025-2027	SR, MOPR	liczba rodzin z dziećmi objętych opieką kuratora/ liczba wniosków o skontrolowanie władzy rodzicielskiej/ liczba podejmowanych interwencji socjalnych
1.9.	Inicjowanie interdyscyplinarnych działań na rzecz rozwiązywania problemów rodzin w kryzysie oraz wszechstronna współpraca z podmiotami działającymi w obszarze pracy z dzieckiem i rodziną.	2025-2027	ZI	Liczba procedur NK/ liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą/ liczba posiedzeń
1.10.	Realizacja programów profilaktyczno- edukacyjnych (m.in. wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, programów z zakresu dewiacji i patologii społecznej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień, itp.).	2025-2027	Placówki oświatowe, KMP, Placówki wsparcia dziennego, PO-W, NGO	liczba programów/ liczba uczestników
1.11.	Organizacja czasu wolnego oraz wypoczynku dzieci i młodzieży (m.in. dostęp do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, kulturalnej turystycznej oraz wypoczynku zorganizowanego).	2025-2027	Placówki oświatowe, sportowe, kulturalne, NGO, PO-W	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek
1.12.	Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne, ogniska wychowawcze).	2025-2027	JST, NGO, placówki oświatowe	liczba świetlic prowadzonych na zlecenie jst/ liczba świetlic/ liczba dzieci uczęszczających do świetlic
1.13.	Rozwijanie wolontariatu w zakresie wyrównywania braków edukacyjnych i wychowawczych (w tym m.in. wychowawców podwórkowych).	2025-2027	Placówki oświatowe, Placówki wsparcia dziennego, NGO, Suwalskie Biuro Wolontariatu, MOPR, PO-W	liczba zawartych umów z wolontariuszami/ liczba rodzin/dzieci objętych pomocą
Kierunek 2. Stwarzanie warunków i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej w celu ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej				
2.1.	Promowanie rodzicielstwa zastępczego, prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnych, ulotki, plakaty, itp.	2025-2027	MOPR, lokalne media, elektroniczne środki przekazu	liczba pozyskanych kandydatów
2.2.	Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.	2025-2027	MOPR	liczba szkoleń/liczba przeszkolonych kandydatów

2.3.	Kwalifikowanie i opiniowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.	2025-2027	MOPR	liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych, liczba sporządzonych opinii dotyczących motywacji i kwalifikacji kandydatów
2.4.	Organizacja szkoleń dedykowanych rodzicom zastępczym w celu zwiększenia ich kompetencji w opiece nad dziećmi.	2025-2027	MOPR	liczba szkoleń, liczba przeszkolonych osób
2.5.	Kontynuowanie grupy wsparcia dla rodziców zastępczych.	2025-2027	MOPR	liczba uczestników
2.6.	Monitorowanie funkcjonowania rodzin zastępczych i ocena funkcjonowania dzieci w tych rodzinach we współpracy z sądem, kuratorami, pedagogami.	2025-2027	MOPR	liczba ocenionych rodzin liczba ocen sytuacji dzieci liczba dzieci zgłoszonych do poszukiwania rodziny adopcyjnej
2.7.	Opieka i wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.	2025-2027	MOPR	liczba rodzin objętych pomocą koordynatora/ liczba dzieci w tych rodzinach/ liczba planów pomocy dziecku
2.8.	Stałe poradnictwo i wsparcie psychologiczne.	2025-2027	MOPR	liczba udzielonych porad/konsultacji
2.9.	Stałe poradnictwo i wsparcie pedagogiczne.	2025-2027	MOPR	liczba udzielonych porad/konsultacji specjalistycznych
2.10.	Organizacja czasu wolnego, spotkań integracyjnych, tematycznych, okolicznościowych, wielopokoleniowych, pikników, itp.	2025-2027	MOPR	liczba spotkań/liczba uczestników
2.11.	Pozyskiwanie środków zewnętrznych zmierzających do poprawy funkcjonowania rodzicielstwa zastępczego.	2025-2027	MOPR	liczba projektów/ liczba osób objętych działaniami
2.12.	Pokrywanie kosztów pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i innych należnych świadczeń.	2025-2027	MOPR	liczba rodzin/liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej
2.13.	Stwarzanie warunków do wypoczynku zawodowym rodzinom zastępczym.	2025-2027	MOPR	liczba rodzin pomocowych
2.14.	Zapewnianie pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarczych.	2025-2027	MOPR	liczba rodzin objętych pomocą
2.15.	Tworzenie bazy i udostępnianie lokali mieszkalnych z zasobów mieszkaniowych miasta na prowadzenie zawodowych rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka.	2025-2027	JST, ZBM	liczba lokali przeznaczonych na potrzeby zawodowych rodzin zastępczych
2.16.	Wypłata wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym i innych należnych świadczeń	2025-2027	MOPR	liczba rodzin/liczba remontów/liczba świadczeń z tytułu utrzymania lokalu

2.17.	Rozwój zawodowych rodzin zastępczych zgodnie z przyjętym limitem rocznego wzrostu.	2025 – limit wzrostu - 0	MOPR	liczba nowoutworzonych zawodowych rodzin zastępczych
		2026 – limit wzrostu - 1		
		2027 – limit wzrostu - 1		
Kierunek 3. Wsparcie procesu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem wychowanków opuszczających zastępcze formy pieczy zastępczej				
4.1.	Stałe wsparcie przy opracowywaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia.	2025-2027	MOPR, PO-W	liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej/pozostających w dotychczasowych rodzinach zastępczych/instytucjonalnej pieczy zastępczej/ placówek resocjalizacyjnych
4.2.	Organizacja spotkań edukacyjnych przygotowujących wychowanków pieczy zastępczej przed osiągnięciem pełnoletności do procesu usamodzielnienia.	2025-2027	PO-W, MOPR	liczba wychowanków
4.3.	Wypłata należnych świadczeń usamodzielnianym wychowankom.	2025-2027	MOPR	liczba wychowanków kontynuujących naukę/ liczba świadczeń na usamodzielnienie/ zagospodarowanie
4.4.	Integracja ze środowiskiem i zapewnianie pomocy mieszkaniowej wychowankom osiedlającym się w Mieście Suwałki poprzez prowadzenie i organizowanie wsparcia w mieszkaniach treningowych.	2025-2027	MOPR	liczba mieszkań treningowych/liczba miejsc/ liczba wychowanków, którym udzielono pomocy mieszkaniowej
4.5.	Ścisła współpraca z instytucjami, innymi powiatami i podmiotami w zakresie realizacji IPU.	2025-2027	MOPR, PCPR, ZBM, PUP, opiekunowie usamodzielnienia	liczba wychowanków przebywających na terenie innych powiatów/ liczba wychowanków zarejestrowanych jako osoby bezrobotne/ liczba wychowanków ubiegających się o mieszkania z zasobów miasta
4.6.	Monitorowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej wychowanków podlegających procesowi usamodzielnienia.	2025-2027	MOPR, PUP	liczba wychowanków objętych IPU/ liczba wychowanków, którzy zakończyli proces usamodzielnienia/ liczba wychowanków, którzy uzyskali kwalifikacje zawodowe/ liczba wychowanków, którzy podjęli zatrudnienie
Kierunek 4. Profesjonalizacja kadr pracujących z rodzinami z dziećmi				

4.1.	Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników socjalnych, asystentów rodziny w zakresie metod pracy z rodzinami.	2025-2027	MOPR	liczba szkoleń liczba przeszkolonych pracowników
4.2.	Zapewnianie wsparcia pracownikom instytucji pomocy społecznej.	2025-2027	MOPR	liczba zgłoszonych potrzeb przez pracowników w zakresie: wsparcia psychologicznego/superwizji liczba udzielonego wsparcia w zakresie: wsparcia psychologicznego/superwizji
4.3.	Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników zajmujących się pieczęcią zastępczą (szkolenia, samodoskonalenie zawodowe, konferencje, spotkania zespołowe, superwizja, itp.).	2025-2027	MOPR	liczba szkoleń liczba przeszkolonych pracowników
4.4.	Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych.	2025-2027	PO-W	liczba szkoleń liczba przeszkolonych pracowników

3.4. Zakładane rezultaty

1. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą wobec dzieci.
2. Wzmocnienie potencjału i rozwój rodzinnego rodzicielstwa zastępczego.
3. Wzmocnienie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i przygotowaniu do samodzielnego życia.
4. Wzrost kompetencji zawodowych kadry pracującej z rodzinami oraz opiekunami zastępczymi.
5. Wzrost standardu usług społecznych.

3.5. Źródła finansowania programu

1. Budżet samorządowy.
2. Budżet państwa.
3. Środki własne instytucji i organizacji pozarządowych.
4. Środki zewnętrzne.

3.6. Partnerzy w realizacji programu

1. Urząd Miejski w Suwałkach, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Oświaty i Wychowania, Wydział Kultury i Sportu – JST.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Rodziny w Suwałkach – MOPR.
3. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Suwałkach „Dom nr 1” i „Dom nr 2” – PO-W.
4. Komenda Miejska Policji w Suwałkach – KMP.
5. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Suwałkach – SR.
6. Placówki oświatowe.
7. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Suwałkach - PP-P.
8. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach – MKRPA.
9. Organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - NGO.
10. Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o. – ZBM.
11. Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach – PUP.
12. Zespół Interdyscyplinarny - ZI

3.7. Monitoring i sprawozdawczość

Koordynatorem Programu i w znacznej części realizatorem zadań będzie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach. Monitoring i ewaluacja odbywać się będzie na bieżąco równoległe z wykonywaniem konkretnych zadań poprzez współpracę z rodzinami objętymi pomocą i wsparciem, instytucjami pomocy społecznej, szkołami, sądami i innymi organizacjami zaangażowanymi w realizację Programu.

Monitoring programu będzie oparty na corocznych sprawozdaniach MOPR w Suwałkach, które przedkładane są Radzie Miejskiej w Suwałkach. Podmioty zaangażowane w realizację Programu co roku na wezwanie MOPR w Suwałkach będą przekazywały dane z realizacji zadań. Zbiorcze informacje z realizacji poszczególnych kierunków działań ujętych w programie oraz publikowane na www.mopr.suwalki.pl

Po zakończeniu realizacji Programu zostanie sporządzone sprawozdanie i przedłożone Prezydentowi Miasta Suwałk.

Systematyczny monitoring realizacji programu s dostarczy informacji niezbędnych do opracowania programu na kolejne lata.

Program stanowi dokument otwarty, który może podlegać modyfikacjom w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych Miasta Suwałki.

3.8. Podstawy prawne programu

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Konwencja o Prawach Dziecka.
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
4. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
6. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2016 -2025.